

Handläggare:
Medea Sandbladh
08 508 18 070

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2017-09-21

Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till program för ett jämställt Stockholm 2018-2022.

Kerstin Sandström
stadsdelsdirektör

Sammanfattning

För att ge stadens nämnder och bolagsstyrelser vägledning i jämställdhetsarbetet har ett program för ett jämställt Stockholm utarbetats. Förslaget beskriver de utmaningar som staden har, de prioriterade fokusområden som identifierats utifrån de nationella jämställdhetsmålen samt den ansvarsfördelning, de arbetssätt och de former för uppföljning som ska leda till ett framgångsrikt jämställdhetsarbete. Programmet innehåller också definitioner av centrala begrepp inom området.

Förvaltningen ställer sig huvudsakligen positiv till förslaget, och de förtydliganden som görs kring prioriteringar, ansvar, och uppföljning, men vill särskilt lyfta behovet av tydligare vägledning kring framtagande och hantering av konsuppladad statistik och data.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom stadsdelsdirektörens stab

Bakgrund

Stockholms stad undertecknade 2009 CEMR-deklarationen, den europeiska deklarationen om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå. I kommunfullmäktiges beslut om budget 2015 fick kommunstyrelsen i uppdrag att med utgångspunkt i CEMR-deklarationen utarbeta ett program för stadens arbete med jämställdhetsintegrering och genusbudgetering, som skulle innehålla förslag på kompetenshöjande insatser för stadens nämnder och bolagsstyrelser.

Förslaget till Program för ett jämställt Stockholm har tagits fram av stadsledningskontorets kansli för mänskliga rättigheter och en arbetsgrupp med representanter från förvaltningarna. Processen har även omfattat ett program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck samt ett program för barnets rättigheter och inflytande. De tre programmen följer en gemensam struktur, kompletterar varandra och har en gemensam grund i principerna om mänskliga rättigheter.

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till samtliga nämnder och styrelser, och även en rad externa organisationer, för yttrandet senast den 25 september 2017.

Remissen i sammanfattning

Programmet ska vara ett styrdokument för alla stadens nämnder och bolagsstyrelser och ska även tillämpas i uppdrag som staden ger andra organisationer eller enskilda. Syftet är att utveckla kvaliteten i stadens verksamheter så att makt, möjligheter och resurser fördelas lika oberoende av kön, och att staden därmed bidrar till ett jämställt, icke-diskriminerande och socialt hållbart samhälle.

Programmet utgår från visionen Ett Stockholm för alla och syftar till en jämställd stad där makt, möjligheter och resurser fördelas lika mellan kvinnor och män. Forskning och offentlig statistik visar dock att de flesta samhällsområden inte är jämställda. Kvinnor och män får ta del av olika mängd resurser, bemöts olika och har olika stort inflytande.

Programmet anger inte specifikt vilka nämnder och styrelser som ska göra vad. Verksamheterna ska i sin ordinarie planering själva konkretisera vilka aktiviteter de behöver genomföra inom utpekade fokusområden och hur de ska samverka med andra aktörer för att nå stadens mål. Arbetet för att skapa jämställda förutsättningar ska integreras i ordinarie processer inom samtliga verksamhetsområden.

Programmets giltighetstid föreslås vara 2018-2022.

Utgångspunkter för programmet

Programmet utgår från de nationella jämställdhetspolitiska målen, med det övergripande målet att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sitt eget liv. Det utgår också från FN:s Kvinnokonvention, från Deklarationen om avskaffande av våld mot kvinnor, från Pekingplattformen (som är en handlingsplan för Kvinnokonventionen) och de rekommendationer som FN:s kommitté för avskaffande av diskriminering av kvinnor (CEDAW) har lämnat för att Sverige ska bedömas kunna leva upp till Kvinnokonventionen.

Stockholms stad har också undertecknat den europeiska deklARATIONEN för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå (CEMR-deklARATIONEN). Genom att underteckna deklARATIONEN tar kommunen ställning till sex grundläggande principer:

1. Jämställdhet är en grundläggande rättighet.
2. För att jämställdhet ska garanteras måste flerfaldig diskriminering och andra missgynnanden bekämpas.
3. Ett representativt deltagande av kvinnor och män i beslutsprocessen är en förutsättning för ett demokratiskt samhälle.
4. Att avskaffa stereotypa uppfattningar om kön är avgörande för att uppnå jämställdhet.
5. Jämställdhetsintegrering av alla kommunens verksamheter är nödvändiga för att främja jämställdhet.
6. Att program har tillräcklig finansiering är nödvändigt för att jämställdhetsarbetet ska nå framgång.

Programmets fokusområden

De prioriterade fokusområdena utgår från de sex nationella jämställdhetsmålen, med tillägg av ett fokusområde som behandlar stadens offentliga service.

1. *En jämn fördelning av makt och inflytande*
Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.
2. *Ekonomisk jämställdhet*
Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.
3. *Jämställd utbildning*
Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.
4. *Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet*
Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemanarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.
5. *Jämställd hälsa*
Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma förutsättningar för en god hälsa samt erbjudas vård och omsorg på lika villkor.
6. *Mäns våld mot kvinnor ska upphöra*
Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.
7. *Stadens välfärd och service ska vara likvärdig för kvinnor och män, flickor och pojkar*

I programmet anges för vart och ett av dessa mål stadens inriktning och vilka jämställdhetspolitiska frågor som prioriteras de närmaste åren. Programmets fokusområden utgår från ett könsperspektiv men det är viktigt att i arbetet vara medveten om att könsmaktsordningen samspelar med andra maktstrukturer som grundar sig i etnicitet, klass, ålder, funktionsvariation, sexuell läggning, könsöverskridande identitet och andra sociala kategorier.

Ansvar och uppföljning

I programmet beskrivs vilket ansvar nämnder och styrelser har för införandet av programmet genom arbete med jämställdhetsintegrering och hur uppföljningen ska göras inom ramen för ordinarie planering och uppföljning av verksamheten.

I verksamhetsplanerna ska nämnder och styrelser precisera hur de arbetar med programmets fokusområden. Uppföljningen av programmet och jämställdhetsutvecklingen görs i stadens system för integrerad ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi (ILS). I de fall indikatorer eller nyckeltal är individbaserade ska de följas upp könsuppdelat. För att följa upp jämställdhetsprogrammet används individbaserade indikatorer inom samtliga inriktningsmål. Den ordinarie uppföljningen av dessa mål, aktiviteter och indikatorer i tertiärrapporter och verksamhetsberättelsen utgör därmed en uppföljning av nämndens och styrelsens insatser för ett jämställt Stockholm.

Programmet beskriver också behovet i alla delar av organisationen av tillräcklig kunskap om jämställdhet i relation till sitt uppdrag och verksamhetsområde, samt det ansvar som nämnder och styrelser har för att se till att det sker en löpande kunskapsutveckling.

I en bilaga till programmet definieras ett antal centrala begrepp inom området.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig huvudsakligen positiv till förslaget. Programmet ger en tydligare vägledning i det pågående jämställdhetsarbetet genom att konkretisera och bryta ner de övergripande målen i fokusområden som har relevans för nämndens verksamhetsområden. Det är också välkommet att programmet klargör både vilket ansvar och vilket utrymme nämnden har när det gäller att bedriva jämställdhetsarbetet.

Programmet definierar centrala begrepp, vilket är viktigt för att kunna kommunicera precist kring frågor och driva utvecklingsarbetet med en gemensam förståelse. En vidare utveckling av detta skulle kunna vara att ta fram riktlinjer för stadens interna och externa kommunikation.

Förvaltningen ser positivt på att programmet behandlar jämställdhetsarbetet som en viktig kvalitetsfråga och instämmer i bedömningen att införandet förutsätter en ökad kompetens inom alla verksamheter. Det är bra att kommunstyrelsen tar ett centralt ansvar för viss utbildning, då det säkerställer att förtroendevalda, förvaltnings- och bolagsledningar och nyckelpersoner har grundläggande förutsättningar att leda utvecklingsarbetet. Det skulle vara av stort värde om jämställdhet integreras i stadens centrala utbildningar och introduktionsprogram.

Förvaltningen ser positivt på att jämställdhetsarbetet tydligt styrs och följs upp i den ordinarie verksamhetsplaneringen och -uppföljningen. En viktig del av uppföljningen men också planeringen av det vidare utvecklingsarbetet är resultaten av individbaserade indikatorer och den könsuppdelade statistik som förvaltningen kan analysera. Att ta fram sådan statistik och använda den korrekt och rättssäkert kräver kompetens, metoder och tillgång till system som stöder detta. Förvaltningen är därför positiv till programmets förslag om att visst metodstöd ska tas fram av stadsledningskontoret, men skulle också välkomna tydligare vägledning kring hur statistik tas fram, hanteras och presenteras.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Stadsledningskontorets förslag till program för ett jämställt Stockholm 2018-2022